

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720203331
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6720203331.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, vo veci starostlivosti o maloletého Q. X., narodeného XX. XX. XXXX, o maloletú L. X., narodenú XX. XX. XXXX, o maloletú L. X., narodenú XX. XX. XXXX, toho času umiestnené C. pre deti a rodiny, XXX XX A. č. XX, XXX XX B. B., všetky zastúpené kolíznym opatrovníkom obcou X., deti rodičov - matky F. X., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom X. hrdinov č. XXX/XX, XXX XX X., právne zastúpenej JUDr. Michaelou Mařuchovou, advokátkou, so sídlom Osloboditeľov 2585/5, 962 21 Lieskovec a otca J. X., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom X. hrdinov č. XXX/XX, XXX XX X., za účasti Krajskej prokuratúry Banská Bystrica, so sídlom Partizánska cesta 1, 975 62 Banská Bystrica, o návrhu navrhovateľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, so sídlom Ul. J. Jiskru 249/6, 960 09 Zvolen, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 10P/22/2020-41 z 31. júla 2020, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Zvolen vo výrokoch, ktorými nariadil neodkladné opatrenie, a to nariadil rodičom maloletých detí F. X., narodenej XX. XX. XXXX a J. X., narodenému XX. XX. XXXX odovzdať maloletého Q. X., narodeného XX. XX. XXXX, maloletú L. X., narodenú XX. XX. XXXX, L. X., narodenú XX. XX. 2018, do dočasnej starostlivosti - Centra pre deti a rodiny Kollárova č. 29, Banská Bystrica (I. výrok) a určil matke F. X., narodenej XX. XX. XXXX a otcovi J. X., narodenému XX. XX. XXXX výživné na maloletého Q. X., narodeného XX. XX. 2015, maloletú L. X., narodenú XX. XX. XXXX, L. X., narodenú XX. XX. XXXX, na každé dieťa zvlášť vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, a to mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom doručenia uznesenia na účet Centra pre deti a rodiny Kollárova č. 29, Banská Bystrica (III. výrok) a vo výroku, ktorým uložil navrhovateľovi povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať na súd návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (II. výrok), p o t v r d z u j e.

II. Uznesenie Okresného súdu Zvolen vo výroku o trovách konania (IV. výrok) z r u š u j e.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým uznesením zo dňa 31. 07. 2020 nariadil neodkladné opatrenie, a to nariadil rodičom maloletých detí F. X., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „matka“) a J. X., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „otec“) odovzdať maloleté deti X., Q., nar. XX. XX. XXXX, L., nar. XX. XX. Y., L., nar. XX. Y XXXX (ďalej aj „maloleté deti“), do dočasnej starostlivosti - Centra pre deti a rodiny Kollárova č. 29, Banská Bystrica (I. výrok) a určil matke a otcovi výživné na maloleté deti, na každé dieťa zvlášť vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, a to mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom doručenia uznesenia na účet Centra pre deti a rodiny Kollárova č. 29, Banská Bystrica (III. výrok). Zároveň súd prvej inštancie uložil navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a

rodiny Zvolen (ďalej aj „navrhovateľ“) povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať na súd návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (II. výrok). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IV. výrok).

Z odôvodnenia uznesenia prvoinštančného súdu vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal dočasného zverenia maloletých detí do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Kollárova č. 29, Banská Bystrica (ďalej aj „Centrum“).

Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že maloletý Q. počas sociálneho šetrenia vykazoval známky deprivácie, za účasti matky zistil, že maloletý mal na obidvoch predlaktiach značné množstvo malých podliatin a modrín. Na nohách mal pár bežných modrín od spadnutia prípadne udretia o nábytok. Na chrbte sa nachádzali dva škrabance, ktoré by sa dali vysvetliť preliezaním cez výplň dverí. U maloletej L. navrhovateľ žiadne modriny nespozoroval. S maloletým Q. nebolo možné vykonať pohovor, pretože má viacero logopedických väd a taktiež nerozumel jeho otázkam. Matka uviedla, že modriny má maloletý Q. od hry so psom. Navrhovateľ upozornil rodičov maloletých detí na ich riadnu starostlivosť, na nedostatočnú hygienu v domácnosti ako aj oblečenia maloletých detí. Matka prejavila snahu uvedené problémy napraviť, pričom uviedla, že v marci opakovane otca udala za ublíženie na zdraví, ktoré sa vedie ako priestupok na OO PZ Zvolen. Rodičia maloletých v marci 2020 uzavreli manželstvo. Otec navrhovateľovi uviedol, že alkohol požíva v primeranom množstve, pravidelne, pod vplyvom ktorého nebýva agresívny.

Učiteľka materskej školy (p. P.) poukázala na to, že maloletý Q. je problémovým dieťaťom, má modriny na rukách a krku, ktoré matka vysvetlila hrou so psom a pádmi. Maloletý Q. odchádza z materskej školy za veľmi dramatických okolností, t.j. veľký plač, priam hysterický a nechce zo škôlky odísť. V sprievode matky odchádza pokojný, matka so zariadením komunikuje primerane. Podľa F. B., ošetrojúcej lekárky maloletých detí, maloletý Q. bol naposledy u nej na ošetrení v novembri 2019 a vtedy si nevšimla a ani predtým podozrivé modriny alebo iné viditeľné úrazy. Matka s maloletou L. pravidelne navštevuje neurológiu.

Dňa 07. 06. 2020 OO PZ Zvolen oznámilo navrhovateľovi, že došlo k poraneniu hlavy maloletej L., matka privolala rýchlu zdravotnú pomoc, pričom lekár zistil, že rodičia sú pod vplyvom alkoholu. Maloletá Dominika bola hospitalizovaná v Detskej nemocnici NsP Zvolen. Oddelenie SPODaSK zabezpečilo hospitalizáciu aj maloletemu Q. a maloletej L. dňa XX. XX. XXXX, ktorí boli po tom, čo bol maloletý Q. nevládnuteľný, prepustení do domáceho prostredia 12. 06. 2020 v sprievode matky.

Podľa šetrenia navrhovateľa, predbežnej správy znalkyne X. V. Q. a jej analýzy výsledkov psychologického vyšetrenia, anamnestických údajov a správ, je vysoko pravdepodobné, že maloletý Q. je svojimi rodičmi dlhodobo citovo, sociálne a kognitívne zanedbávaný a jeho základné potreby nie sú primerane uspokojované, výchovné vedenie často obsahuje prvky neprimeraného fyzického trestania a často býva svedkom hádok rodičov s vulgarizmami a fyzickým a psychickým napádaním matky otcom, čo má na maloletého také isté účinky, ako keby bol fyzicky trestaný. Maloletý Q. má znaky týraného dieťaťa, CAN syndrómu. Matka sa s spolu s maloletými deťmi podrobila dobrovoľnému pobytu v Centre pre deti a rodiny Trnava, skupina pre matky s deťmi, kde matka spolu s mal. deťmi, Q., L. a L. nastúpila na základe odporúčania od 16. 06. 2020. Navrhovateľ zisťoval možnosti umiestnenia maloletých detí v rodine, zo strany matky, resp. otca, avšak bezvýsledne. Miera ohrozenia v rodine maloletých detí bola prehodnotená na vysokú mieru ohrozenia.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1, 2, § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 324 ods. 1, § 360 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 336 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

Súd prvej inštancie uviedol, že základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

Podľa názoru súdu prvej inštancie je návrh navrhovateľa dôvodný, pretože mal za osvedčené, že takéto rozhodnutie je za daného stavu naliehavé. Navrhovateľ osvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov

u maloletých detí. Navrhovateľ eviduje rodinu od roku 2015, kedy matka podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému Q., ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P 317/2015 zverený matke a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť v sume 80,- Eur mesačne. Prvoinštančný súd uviedol, že matka sa t.č. nachádza spolu s maloletými deťmi na dobrovoľnom pobyte v Centre pre deti a rodiny v Trní od 16. 06. 2020 na základe intervencie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, po incidente zo dňa 07. 06. 2020, keď maloletá L. mala úraz hlavy a matka privolala rýchlu zdravotnú pomoc, pričom lekár konštatoval, že rodičia maloletých detí boli pod vplyvom alkoholu. Maloletá L. bola následne hospitalizovaná a navrhovateľ zabezpečil hospitalizáciu aj ostatných maloletých detí. Dňa 12. 06. 2020 boli maloleté deti prepustené do domáceho prostredia.

Navrhovateľ vyhodnotil mieru ohrozenia u maloletých detí na vysokú mieru ohrozenia.

Súd prvej inštancie mal za to, že dočasné umiestnenie maloletých detí do Centra je v záujme maloletých detí, pretože u maloletých detí bolo zistené navrhovateľom zanedbávanie starostlivosti, hlavne na maloletom Q., u ktorého boli pozorované znaky deprívácie, taktiež bola zistená nedostatočná hygiena v domácom prostredí.

Zo správy Materskej školy v Pliešovciach o maloletom Q. zo dňa 09. 06. 2020 vyplynulo, že sa maloletému v domácom prostredí málo venujú. I v Centre pre deti a rodiny Trnie javili známky zanedbanosti po psycho-sociálnej strane.

Vo vzťahu k maloletému Q. bolo vo veci začaté trestné stíhanie pre podozrenie z týrania, vec je vedená na Okresnej prokuratúre Zvolen pod spisovou značkou 1Pc 17/20/6611-32. Otec sa stále nachádza v pôvodnom domácom prostredí maloletých detí v rodinnom dome v Pliešovciach, pričom matka sa chce po pobyte v Centre pre deti a rodiny v Trní od septembra vrátiť do rodinného domu v Pliešovciach.

Podľa názoru prvoinštančného súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, preto mu vyhovel a zároveň uložil navrhovateľovi podať návrh vo veci samej.

Pokiaľ sa týka rozhodnutia o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom, súd prvej inštancie rozhodol podľa § 366 CMP s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine, nakoľko každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu. Výšku výživného určil súd prvej inštancie matke a otcovi v minimálnej výške (29,42 Eur), pretože súd prvej inštancie nemal dostatočne preukázaný príjem rodičov. Poukázal na to, že matka je práceneschopná, je zamestnaná v Inter Sporte Zvolen a otec poberá rodičovský príspevok na maloletú Dominiku.

O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Voči uzneseniu prvoinštančného súdu matka podala včas odvolanie. Navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a maloleté deti na čas do právoplatného rozhodnutia súdu „o úprave práv a povinností“ zveril jej a otcovi uložil povinnosť prispievať na maloleté deti výživným, a to na každé dieťa zvlášť vo výške 30% zo sumy životného minima, vždy do 20- teho dňa v mesiaci k jej rukám.

Uviedla, že veľmi zle znáša vzniknutú situáciu, kedy jej boli maloleté deti odňaté, navštevuje ich, avšak maloletým deťom realizovaný styk nepostačuje. Nesie vinu za výber zlého partnera, ktorý jej škodil a je voči nemu vedené trestné stíhanie. Otca opustila, nežije s ním a snaží sa napraviť škody, ktoré spôsobil. Je zaradená v programe, ktorý je realizovaný prostredníctvom Centra pre deti a rodinu Trnie, kde sa môže hneď, ako sa jej maloleté deti vrátia, fungovať. Je ochotná vzdať sa aj zamestnania a určitý čas sa venovať jedine maloletým deťom. V Centre pre deti a rodinu Trnie môže zostať najbližšie 4 mesiace, absolvovať program, ktorý jej aj maloletým deťom pomôže. I v správe I. A. uviedla, že neodporúča odňatie maloletých detí z jej starostlivosti. Ona vie zabezpečiť maloletým deťom riadnu starostlivosť, navštevuje lekárov, logopéda a maloletým deťom sa venuje.

Poukázala na to, že pred rokom predala nehnuteľnosť vo Zvolene a zostalo jej približne 40.000,- Eur, ktoré chce použiť na zabezpečenie bývania, či už formou podnájmu alebo kúpou bytu v príľahlej obci. Taktiež zvažuje podať návrh ohľadne zákazu styku otca na čas, kým dôjde k ustáleniu situácie. Otec nemá na ňu ani na maloleté deti dosah, kým je v Centre pre deti a rodinu Trnie.

Zdôraznila, že súd je povinný skúmať záujem maloletých detí. Ona ich má rada, maloleté deti potrebujú jej lásku a starostlivosť.

Po umiestnení spolu s maloletými deťmi v Centre pre deti a rodinu Trnie, kde zostane 4 mesiace, absolvuje program určený na zlepšenie rodičovských zručností. Má dostatok financií, aby maloleté deti užívala, má dobrú prácu, ktorej je ochotná sa vzdať kvôli

starostlivosti o maloleté deti, pričom v podnájme otec nebude mať k maloletým deťom žiaden prístup, teda nehrozí, že by ich akokoľvek mohol týrať, či už fyzicky alebo psychicky.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že dňa 08.09.2020 osobne navštívil rodičov maloletých detí v rodinnom dome v Pliešovciach. Otec ich informoval, že s matkou sú nemocní. Matka je stále práceneschopná.

4. Okresná prokuratúra Zvolen vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedla, že odvolanie matky považuje za nedôvodné. Navrhla výrok uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia ako vecne správny potvrdiť. V celom rozsahu sa stotožnila s dôvodmi uvedenými súdom prvej inštancie v odôvodnení uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia. Poukázala na to, že z výsledkov doposiaľ vykonaného trestného konania vyplýva, že otec sa opakovane a dlhodobo správal voči maloletému Q. agresívne, pričom matka jeho správanie buď akceptovala alebo popierala. Agresívne útoky a bitky smerovali aj voči matke, preto by bolo v rozpore so záujmami maloletých detí, aby v prípade takto závažných podozrení až do konečného vyšetrenia okolností veci zostali v starostlivosti svojich rodičov.

Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí X. V. Q., vypracovaného v priebehu trestného konania zo dňa 29.07.2020 vyplynulo, že málo podnetné rodinné prostredie, spôsob spolužitia rodičov a ich nedostatočná starostlivosť zanechali na ich vývine stopy (zaostávanie kognitívnom vývine, citovej a sociálnej zrelosti). Na zaostávanie vo vývine u maloletej L. má vplyv aj jej zdravotný stav. Znalkyňa odporučila sledovať vývin maloletej L. a L. na certifikovanom pracovisku CPPPaP a ŠPPP a intenzívnejšie sledovanie rodiny ÚPSVaR. Vzťah maloletej L. a Diany k matke je pozitívny. U maloletého Sebastiana bola zistená málo rozvinutá sociabilita dieťaťa, nemá vytvorenú dostatočnú vzťahovú väzbu ani k jednému z rodičov, resp. primárne ju k matke na istý čas mohlo mať vytvorenú, ale postupne, pod vplyvom nevhodného konania otca, narodenia mladších sestier sa oslabovala až vymizla. Výsledky vyšetrenia svedčia pre neurotický vývin osobnosti - ľahko sa aktualizujúca úzkosť, tenzia, sklon reagovať negativisticky, výkyvy nálad a správania, niekedy pri ťažšie rozpoznateľnej príčine alebo navonok bezdôvodne a známky citovej plochosť a súčasne nenasýtenosti, súvisiacej s nedostatkom kvalitnej citovej saturácie emocionálnych asociálnych potrieb maloletého. Z výsledkov psychologického vyšetrenia možno usudzovať aj na diskkrétne poškodenie CNS, ktoré môže komplikovať optimálny vývin maloletého. Primárne najdôležitejšie pre maloletého je pokojné, podnetné výchovné prostredie s primeranou saturáciou emocionálnych a sociálnych potrieb maloletého. Udalosti, ktoré maloletý prežil zanechali na jeho vývine stopy (zaostávanie v kognitívnom vývine, vrátane rečového prejavu, znížená citová zrelosť, neurotické prejavy, destabilizovaný psychický stav). Náprava závisí na konštruktívnom prístupe matky k celkovej partnerskej, rodinnej a rodičovskej realite a kvalitnejšiu sebareflexiu matky. Vzťah maloletého k otcovi je problematický, skôr negatívny s prvkami strachu a prežívania ohrozenia. Je však pravdepodobné, že keby sa otec dlhšiu dobu spával k maloletému dobre, u maloletého by v krátkej dobe prevážil pozitívny vzťah k otcovi. Maloletý Sebastián javí mierne známky psychického a fyzického utrpenia súvisiace s konaním otca voči nemu, v súčasnosti však nezodpovedajú výraznejším prejavom týranej osoby.

Zároveň poukázala na to, že tvrdenia matky v odvolaní sú v súčasnosti v priamom rozpore s aktuálnymi pomermi rodičov, vychádzajúc zo správy navrhovateľa (sp. zn. SDD 165/2015Dan č.z. 2020/204364/55 zo 16.09.2020), keďže matka od konca augusta 2020 opätovne žije v domácnosti s otcom, ktorý je naďalej nezamestnaný, matka je práceneschopná, v rodinnom dome v Pliešovciach nedošlo k žiadnym úpravám, v rekonštrukcii nepokračujú. Rodičia spoločne plánujú kúpu inej nehnuteľnosti v okrese Rimavská Sobota, a teda maloleté deti aktuálne nemajú ani vhodné podmienky na bývanie.

Pokiaľ matka v odvolaní deklaruje snahu opätovne nastúpiť na ďalší dobrovoľný pobyt do centra, aj toto jej tvrdenie považuje za účelové a vzhľadom na novovzniknutú situáciu (obnovenie spolužitia s otcom, úmysel zmeniť bydlisko) aj za neaktuálne.

V danej veci je záujem, aby maloleté deti vyrastali a boli vychovávané v bezpečnom, pokojnom, stabilnom a podnetnom prostredí, kde budú ich emocionálne a sociálne potreby primerane zabezpečené. Podmienky na vyňatie maloletých z rodinného prostredia boli v čase vydania neodkladného opatrenia osvedčené, k ich zmene ani v súčasnosti nedošlo.

5. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že matka maloleté deti v Centre pravidelne navštevuje, trávi s nimi aj celé popoludnie. Maloleté deti sa na matku tešia, reagujú na ňu pozitívne, počas jej neprítomnosti spomínajú. Pri príležitosti oslavy narodenín L. prišli obidvaja rodičia do Centra L. zagratulovať za prítomnosti zamestnancov Centra. Maloleté deti na otca reagovali pozitívne. Matka stráviла týždeň s deťmi v Centre do 23.09.2020. Matka si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plní, otec výživné neplatí.

Matka si priznáva vinu za výber zlého partnera, ktorý jej škodil a je voči nemu vedené trestné stíhanie na OR PZ Zvolen. Po umiestnení detí do Centra matka najprv od manžela (otca maloletých detí) odišla, určitý čas bývala v hotely vo Zvolen a neskôr u kamarátky. Od 21. 08. 2020 sa znovu vrátila bývať k manželovi do Pliešoviec. Nie je pravda to, že manžela opustila, ako píše v odvolaní a že nežije s ním a snaží sa napraviť škody, ktoré spôsobil.

V Centre pre deti a rodinu Trnava bolo ďalej zistené, že momentálne majú voľné len jedno miesto, preto matku s maloletými deťmi nemôžu umiestniť v ich zariadení.

Šetrením rodinných pomerov bolo zistené, že matka sa vrátila do miesta trvalého pobytu do obce Pliešovce, kde žije spolu s manželom v ich rodinnom dome. Vyjadrila sa, že spolu s manželom majú „vyhliadnutý“ rodinný dom v Tisovci alebo trojizbový byt v Hnúšti, rozhodujú sa, kde pôjdu bývať. Matka je stále práceneschopná a otec si prácu nehľadá z dôvodu, že sa chcú odsťahovať.

Šetrením rodinných pomerov u matky bolo zistené, že rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky pre návrat maloletých detí do rodiny, dom je v neobývateľnom stave, nakoľko ho začali prerábať.

Z uvedených dôvodov odporučil, aby maloleté deti ostali v Centre do ukončenia trestného stíhania otca a tiež získania vhodného bývania, nakoľko na tento čas sa deti nemajú kde vrátiť.

6. Centrum vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedlo, že od ich prijatia sa maloleté deti nachádzajú v samostatne usporiadanej skupine. Dôvodu citového strádania po blízkom vzťahu u maloletých detí dochádza k citovej deprivácii, maloleté deti intenzívne vyhľadávajú blízky fyzický kontakt s dospelou osobou, prejavili sa u nich psychosomatické prejavy, u maloletého Q. a maloletej L. sa objavila enuréza a musia sa v noci plienkovať (spôsobené náhlým odlúčením od matky).

Matka je v pravidelnom kontakte s maloletými deťmi. Trávi s maloletými deťmi i popoludnie. Maloletým deťom vždy na návštevu prinesie nové hračky a sladkosti. Matka citlivo reaguje na osobný kontakt s maloletými deťmi, prejavuje ľútosť pri lúčení s nimi. Maloleté deti reagujú na matku s radosťou, pri príchode ku nej bežia a dožadujú sa jej náručia a objatia. Matka na ich potreby reaguje adekvátne a hladká ich. Počas matkinej neprítomnosti, maloleté deti matku spomínajú a hľadajú ju. Matke bola ponúknutá možnosť predĺženej návštevy s maloletými deťmi v Centre. V záujme maloletých detí je, aby boli v stálom a intenzívnom kontakte s matkou.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 2 a contrario CSP a uznesenie vo výrokoch, ktorými nariadil neodkladné opatrenie (I., III. výrok) a uložil navrhovateľovi povinnosť podať návrh na začatie konania (II. výrok) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil a vo výroku o trovách konania (IV. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

8. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa ustanovenia § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vyporiadava so všetkými relevantnými otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 s použitím § 234 ods. 2 CSP.

11. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo) ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom vždy je potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Neodkladné opatrenie z dôvodu potreby dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi nariaďuje súd aj vo

veciach starostlivosti súdu o maloletých, keď je potrebné na čas (spravidla do rozhodnutia vo veci samej) upraviť zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, vyživovaciu povinnosť, prípadne styk rodiča s maloletým dieťaťom.

12. Z Dohovoru o právach dieťaťa z r.1989 vyplýva, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom, na ktoré treba brať ohľad pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa. Vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa sú súdy povinné prihliadať najmä na záujem maloletého dieťaťa.

13. Podľa Čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco len ako „záujem zdravia dieťaťa.“ Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie.

15. Z návrhu navrhovateľa (Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen) jednoznačne vyplýva, že v tomto prípade nastala nutnosť nariadiť neodkladné opatrenie, pretože bolo ohrozené zdravie a priaznivý vývoj maloletých detí. Navrhovateľ poukázal na to, že maloletý Q. počas sociálneho šetrenia vykazoval známky deprivácie, pričom maloletý Sebastián na obidvoch predlaktiach mal značné množstvo malých podliatin a modrín, na nohách mal pár bežných modrín od spadnutia prípadne udretia o nábytok a na chrbte sa nachádzali dva škrabance, pričom matka uviedla, že modriny má maloletý Q. od hry so psom. Navrhovateľ upozornil rodičov na ich riadnu starostlivosť o maloleté deti, na nedostatočnú hygienu v domácnosti (domácnosť bola vo veľmi zanedbanom stave, v každej miestnosti bolo veľa neuložených vecí, na zemi špina z dlhodobého neupratovania, v kuchyni veľa neumytého riadu, zvyšky potravín, zem nepozametaná, dlhodobo nezmytá, lôžka detí a rodičov boli vo veľmi zanedbanom stave, obliečky a plachty špinavé, taktiež dvor pri dome bol znečistený a zanedbaný), ako aj na nedostatočnú hygienu oblečenia maloletých detí. Následne u maloletej L. dňa 07. 06. 2020 došlo v domácnosti rodičov k poraneniu hlavy, pričom matka a otec boli pod vplyvom alkoholu. Maloleté deti boli hospitalizované v Detskej nemocnici NsP Zvolen. Matka po prepustení maloletých detí z nemocnice nastúpila s maloletými deťmi dobrovoľne do Centra pre deti a rodinu Trnava. Matka žije od 21. 08. 2020 v spoločnej domácnosti otcom.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že otec je aktuálne trestne stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu matka neosvedčila, že by samostatne zabezpečila pre maloleté deti vhodné bytové podmienky a vytvorila pre maloleté deti také podmienky, kde by maloleté deti vyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované práva maloletých detí uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

18. Len pre úplnosť odvolací súd záverom dodáva, že matka v odvolaní neuviedla (a už vôbec neosvedčila) také skutočnosti, z ktorých by bolo možné objektívne vyvodiť, že dôvod na nariadenie predmetného neodkladného opatrenia zanikol.

19. Za tejto akútnej, veľmi nepriaznivej situácie nemal súd prvej inštancie inú možnosť, ako návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v záujme maloletých detí vyhovieť a maloleté deti dočasne umiestniť do ústavnej starostlivosti do Centra pre deti a rodiny Kollárova č. 29, Banská Bystrica, teda do zariadenia, kde im bude poskytnutá plnohodnotná kvalifikovaná dočasná osobná starostlivosť a uložiť rodičom prispievať na ich výživu výživným v nevyhnutnej miere (30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa), a to na každé maloleté dieťa zvlášť.

20. Súd prvej inštancie ďalej správne uložil navrhovateľovi povinnosť v zmysle ustanovenia § 336 ods. 1 CSP v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať na súd návrh vo veci samej na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (II. výrok), keďže v posudzovanej veci sa jedná o neodkladné rozhodnutie pred začatím konania, ktoré má dočasný charakter.

21. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia v odvolaní napadnutých výrokoch (I., II., III. výrok) podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

22. Odvolací súd považoval za nesprávne uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania (IV. výrok).

23. Podľa ustanovenia § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej ako konečného rozhodnutia len vtedy, ak neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Ide o návrh na neodkladné opatrenie podaný po skončení konania, ďalej podaný pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje návrh na začatie konania, alebo o prípad, ak by súd prvej inštancie musel vec skončiť procesne bez toho, aby ju prejednal.

25. Odvolací súd konštatuje, že žiadna z uvedených procesných situácií v posudzovanej veci nenastala (jedná sa o neodkladné opatrenie dočasného charakteru, podané pred začatím konania vo veci samej), preto súd prvej inštancie o náhrade trov v súvislosti s neodkladným opatrením nemal rozhodovať (§ 58 CMP).

26. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania (IV. výrok) zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).